

Cinc conclusions després de la venjança

«És necessari l'acord intern i aixecar una onada internacional que alimenti un procés que, amb raó, l'independentisme continua volent pacífic i inclusiu»

El procés polític català ha estat, en algunes de les seves fases, un exercici de desobediència civil que va tenir el seu punt àlgid en el referèndum de l'1 d'octubre. La reacció dels poders de l'Estat

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/165204/fiscalia/mant/rebellio/reclama/fins/25/anys/preso/junqueras>) ha estat, malgrat que la República no s'ha materialitzat, respondre amb afany de venjança, amb voluntat d'ofegar, per la via de la repressió, el moviment independentista.

El PP i Cs, però també el PSOE, prefereixen exhibir al món la crueltat de reclamar centenars d'anys de presó per posar les urnes, després de deixar en suspens les febles garanties del seu estat de dret en la instrucció del sumari, abans que no pas negociar sortides polítiques. Tot plegat mentre es barallen per aclarir què en fan de les despulles d'un dictador feixista que encara està enterrat amb honors a costa de la hisenda pública

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/165752/facturot/valle/caidos/estat>) . No volen parlar de solucions ara i tampoc ho han volgut en els darrers vuit anys malgrat que el model autonòmic va col·lapsar amb la sentència de l'Estatut del 2010.

El comú denominador més ampli de la societat catalana és, des d'aleshores, el dret a decidir i les forces constitucionalistes no estan disposades ni tan sols a contemplar-lo. Tracten la voluntat de decidir i de ser com un caprici excèntric alimentat per una escola que adoctrina, uns mitjans alienadors i uns polítics folls. Per ells, les idees de l'altre compten poc i no mereixen cap esforç empàtic. L'opinió pública espanyola s'ha mogut poc i la situació és lluny de capgirar-se. Les peticions de la Fiscalia, que confirmen el pitjor dels escenaris, fan de nou evident que l'independentisme ha de donar una resposta i faciliten extreure algunes conclusions. Hi ha almenys cinc idees a tenir en compte:

1. El Govern efectiu... i més. En els darrers dies, l'executiu de Quim Torra ha posat en marxa el Consell assessor per al procés constituent

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/165437/forum/torra/llach/promoura/debat/pais/no/dirigira/proc/constituent>) , dirigit per Lluís Llach, i el Consell per la República

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/165829/torra/puigdemont/activen/consell/republica/simbol/legislatura>) , liderat per Carles Puigdemont i Toni Comín des de l'exili. Són dues institucions que només tenen sentit en un context d'unitat d'acció republicana que els doni coherència i no les converteixi en una grotesca mostra d'impotència que reproduïx els errors que van desembocar en el 27-O. La CUP ja ha dit que no hi serà

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/165957/maria/sirvent/cup/no/participarem/al/consell/republica/ni/al/forum/constituent>) , però és necessari que JxCat i ERC acordin, amb valentia i generositat, una unitat d'acció estratègica que vagi més enllà de repartir-se les tasques executives del govern autonòmic o parlar de llistes. Un acord que faciliti que els anticapitalistes tornin a pujar al carro i que ho facin altres forces i sectors socials.

Això passa per donar sentit al front antirepressiu i pels valors democràtics que es va dibuixar en els primers passos de la legislatura. L'independentisme ha de triar el moment i les batalles que dona i plantejar escenaris realistes de resposta tenint molt en compte les febleses d'octubre i la informació que es va obtenir sobre quina seria la resposta de l'Estat, de les institucions europees, de l'unionisme cívic i dels poders econòmics. Els rèdits en forma de creixement els ha trobat sempre en la confrontació democràtica amb l'Estat.

2. El judici és el relat. A finals de gener començarà el judici. Els presos polítics no l'encararan a la defensiva, buscant absolucions o rebaixes de pena que no arribaran. I faran molt bé perquè buscar clemència (també en forma de petició d'indult) no només és humiliant sinó que, a més, és un error. L'escrit de la Fiscalia no deixa dubtes de quina es la resposta triada pels poders de l'Estat. Els presos i les seves organitzacions encaren el judici com una oportunitat política, una ocasió per donar relat a l'independentisme a través de la confrontació democràtica entre la proposta de votar i la resposta repressiva. L'independentisme s'ha de proveir de nous arguments.

3. Junqueras, un nou temps. Oriol Junqueras és el que surt més malparat de l'escrit de la Fiscalia. Com que no hi ha Carles Puigdemont, el president d'ERC, en tant que vicepresident i organitzador de l'1-O, apareix com el principal culpable d'una "rebel·lió" que va prendre forma d'urna i on la violència la van posar els *piolins*. Al llarg de l'últim any, i sense abdicar dels plantejaments independentistes, Junqueras ha liderat un gir d'ERC cap a posicions de mà estesa al nou govern espanyol i suma de majories a Catalunya per fer "irreversible" l'escenari d'un referèndum pactat. La primera de les idees no ha pres cos -malgrat que profetes de la infàmia i rondinaires de guàrdia havien pronosticat acords inconfessables per alleugerir la seva situació-, però la segona li ha reportat rèdits en forma de valoració ciutadana i, segons totes les enquestes, suport al seu partit. El president d'ERC pot exercir des de la presó un fort lideratge moral que es pot veure ratificat a les properes eleccions europees, i té l'ocasió de bastir un projecte polític nítid i realista que requerirà determinació i valentia per tancar acords a parts iguals.

4. Sánchez esgota el marge. Tenia una oportunitat. Sense demanar cap contrapartida, l'independentisme el va fer president del govern per desallotjar Mariano Rajoy i li ha permès aprovar algunes mesures emblemàtiques. És cert que si ell no hi és vindran Casado i Rivera amb un 155 que ja s'ha vist que no resol res. Però la deriva ultra del PP i Cs no pot ser una excusa per permetre al president espanyol no moure ni un dit per resoldre el conflicte català, que ell ha reconegut que és polític, i a sobre ambicioni que ERC i el PDECat li votin un pressupost que només ha negociat amb Podem i ara vol que s'empassi la resta.

Aquest divendres ha quedat clar que els independentistes no li poden donar els vots i que Sánchez continua abraçat a la lògica del 155 que va donar peu a la querrela per rebel·lió. Si tan important i necessari era el pressupost -i tant ho és que el PSOE segueixi a la Moncloa amb una vuitantena de diputats- s'havia de moure. A penes ho ha fet amb l'Advocacia de l'Estat, que té un paper processal irrellevant (només podia tenir importància si renunciava a l'acusació de malversació tal com explicava el polític i jurista Jaume Asens en aquesta entrevista (<https://www.naciodigital.cat/noticia/165543/jaume/asens/contacte/pels/pressupostos/estat/anat/mi/lor/amb/puigdemont/amb/junqueras>)), i la Fiscalia no ha rebut cap instrucció. Ens han volgut fer creure que, per primer cop en quaranta anys, el ministeri públic havia de ser independent. No hi pot haver normalitat a Espanya mentre no s'abordi democràticament el conflicte català. Sap greu per Pablo Iglesias, que ho ha provat, però que Sánchez convoqui eleccions.

5. Complicitats internacionals. El gran repte és assegurar la unitat interna del moviment republicà, que els partits han d'intentar aïllar dels seus legítims interessos electorals i programàtics, i internacionalitzar el procés. El Consell per la República de Puigdemont és clau, però també un Govern que amplifiqui el debat antirepressiu a l'exterior i una societat civil que acompanyi amb força la denúncia. El paper d'Òmnium, amb la figura de Jordi Cuixart engrandint-se cada dia, és determinant. Els estats seran immunes i no passaran de demanar un diàleg sense exigència a les parts, però la lluita pels drets civils ha de ser capaç d'aixecar una onada de solidaritat a les societats europees que alimenti el moviment. Que l'alimentari per un procés que, ens agradi o no, serà més llarg i dur del previst i que, amb raó, l'independentisme segueix volent pacífic i inclusiu.